

Thérèse Raquin av Émile Zola

1.

Neuf passagen

: Fuktiga dunster, kalla källardunster, svettades fukt.

Butik, sybehör, Thérèse Raquin

I staden Vernon.

ruttnade av damm och fukt

Två kvinnor bakom disken plus en katt, Francois.

En ung man, liten och klen, ser tård ut. Ovanför fanns bostaden.

2.

Det är Mme Raquin, hennes son Camille och hennes brorsdotter Thérèse Raquin.

De lever på räntor.

"Han fann en oändlig njutning i den slöhet som bemäktigade sig honom" (16)

På kvällen när Camille trött kom hem efter sitt slit hos lärftekramhandlaren.

Thérèse Raquins far är kapten Degans, modern är död. Från Algeriet.

Mme Raquin bestämde att Camille och Thérèse Raquin skulle gifta sig. De var alltså kusiner.

3.

Efter bröllopet flyttade alla tre till åter till Paris. Till samma Pont Neuf passagen. Det ser hemskt ut.

Camille skaffar sig Buffons verk.

Georges-Louis Leclerc de Buffon, född [7 september 1707](#) i [Montbard](#) i [Bourgogne](#), död [16 april 1788](#), greve de Buffon, var en fransk naturforskare, känd för sitt voluminösa flerbandsverk *Histoire naturelle générale et particulière, avec la description du cabinet du roi*. Han var ledamot av [Franska vetenskapsakademien](#) och [Franska akademien](#).

Han får jobb på Orléans järnvägen.

Hela Thérèse Raquin traktan gick ut på att göra om sig till ett passivt instrument, att vara till behag och förneka sig själv till det yttersta.

Så gick tre år.

4.

Var sjunde dag kom poliskommissarie Michaud, en av Mme Raquins barndomsvänner. Han har med sig sin son Olivier, 30 år, som gift sig med en liten, loj och klen kvinna, Suzanne Camille bjöd hem en kollega, en äldre tjänsteman som hette Grivet.

De drack te och spelade domino.

Thérèse Raquin, hatar detta, känner bara äckel inför alla människorna.

5.

En kväll tar Camille med sig sin barndomsvän Laurent, nu en arbetskamrat. Han är stor och stark med stora händer, lugn och envis. Han har stor aptit på kroppsliga fröjder.

6.

Thérèse Raquin faller helt för Laurent. Hon drabbas av en "tyst extas" (35).

Laurent genomskådar henne snabbt och hon ger sig åt honom. "Akten blev tyst och brutal" (38).

7.

Thérèse Raquin lever upp och blir vacker, smidig och stark. Hängivelsens skönhet. Hon visar sinnlighet, lidelsefull, suverän skamlöshet.

Hon berättar hur hemskt hon haft det. Hur hon mentalt stängdes in av välgörenhet. Hur hon äcklades av sin mans sjuka kropp. De gjorde henne till en hycklare och lögnerska.

Hennes mor var dotter till en stamhövning i Afrika.

8.

I butiken om kvällarna är allt som vanligt.

Laurent var nöjd med hur allt utvecklats. Han hade blivit hustruns älskare, mannen vän och moderns kelgris. Aldrig hade han till den grad kunnat tillfredsställa sina lustar. Kan kunde uppträda utan besvär i sina olika roller.

Thérèse Raquin däremot tvingades spela en roll. Men livsglädjen slog igenom ibland. I glädje över äktenskapsbrottets lystnad.

Åtta månader varade denna tillvaro, präglad av våldsamt och lugn.

9.

Problemen blir stora då Laurents chef förbjuder honom att ta ledigt från jobbet mitt på dagarna.

Laurent känner att Thérèse Raquin blivit honom oumbärlig. Vad ska han ta sig till.

Thérèse Raquin ordnar så att hon kan besöka honom i hans lilla, enkla bostad.

Där börjar de fundera på hur de kan göra sig av med Camille. De önskar båda livet ur honom. När hon lämnat honom börjar han göra upp planer för att döda Camille.

Han vill kunna leva ett lättingsliv och hans far, bonden i Jeufosse, vill inte dö. Om Camille är död kan han gifta sig med Thérèse Raquin och komma åt arvet efter Mme Raquin. Han ville också ha Thérèse Raquin för sig själv.

10.

De båda älskande träffas inte mer på tu man hand. Bara någon gång förstulna handtryckningar.

11.

På en utflykt som Camille och Laurent gör tillsammans med Thérèse Raquin till Saint-Ouen är de så varmt att i en dunge somnar Camille. Laurent är nära att döda honom på fläcken.

Men då skulle han bli tagen av polisen och alla hans planer skulle gå om intet.

de är hungriga och letar upp en restaurang.

I väntan på att maten ska bli färdigt tar sig Laurent och Camille en båttur på Seine. Thérèse följer förskräckt med.

Laurent håller Camille över relingen. Camille blir dödsförskräckt och skriker på Thérèse för att få hjälp. Han biter Laurent i halsen och får en bit kött med sig ner i vattnet. Thérèse svimmar av fasa.

Laurent får båten att kantra och hoppar i med Thérèse i famnen. Han skriker förtvivlat på hjälp.

Några roddare kommer till hjälp.

12.

Laurent reser tillbaka till Paris för att varsko Mme Raquin att hennes son omkommit. Men han tar kontakt med den före detta poliskommissarien Michaud för att be honom om den tjänsten.

I butiken utspelar sig snart en hjärtslitande scen. Mme Raquin överförs av en måttlös fasa och ångest. Suzanne stannar kvar hos änkan som nu också blivit barnlös. Medan Laurent, Olivier och Michaud åker tillbaka till "brottsplatsen Saint-Ouen.

Där finner de Thérèse liggande till sängs. Hon har gömt sig i sjukdomen. Rädd för att erkänna modet. Det finns vittnet som alla bekräftar Laurents berättelse. Och som gör Laurent till en förtvivlad hjälte.

Alla åker hem och Laurent börjar känna sig alltmer nöjd.

13.

Bara den brännande svedan på halsen finns kvar och stör honom.

På kontoret blir han det främsta samtalsämnet och hans hjältegloria växer.

Men han vill att Camilles död ska förklaras officiell. Varje morgon går han till bårhuset.

Där kan alla som vill bakom den glasvägg beskåda de nyinkomna liken. Han tittar nog särskilt på de drunknade men utan att hitta Camilles döda kropp.

"Bårhuset erbjuder ett skådespel som alla har råd att kosta på sig. Många återkommer varje dag för att få en titt på de halvnakna kropparna." (79).

Efter en vecka äcklade Laurent och beslöt sig för att ge upp. Men då hittar han Camille.

(En mycket exakt beskrivning av den döda kroppen).

Nu kunde kroppen begravas och fallet avslutas.

14.

Den gamla Mme Raquin hade drabbats av ett fruktansvärt slag. Men vill ändå att de ska öppna butiken så att hon har något att göra.

15.

Laurent kom dit ibland om kvällarna. Mme Raquin betraktar honom som sin brorsdotter räddare.

Snart kommer också Michaud och Grivet liksom Olivier och Suzanne. Snart börjar torsdagsträffarna bli som vanligt igen.

16.

15 månader gick. De första timmarnas sveda mildrades.

Laurent och Thérèse var som likgiltiga för varann. Det var en försiktighet grundad på klokhet.

Thérèse njöt av att slippa Camille om nätterna. Hon kände sig åter som en orörd flicka. Hon läser romaner, fantiserar och blir tillfälligt kär i en blek och stilig ung student.

Laurent å sin sida blir bekant med en ung modell som en gammal vän till honom målar av. Han har kvinnan med sig hem och hon blir hans älskarinna.

Men sorgetiden börjar gå mot sitt slut och Laurent börjar tänka på att gifta sig med Thérèse. Han fann att "mordet skulle vara onödigt och gräsligt om han inte gifte sig med henne".

Thérèse säger en kväll: "Låt oss gifta oss så blir jag din".

17.

Laurent drabbas av en fruktansvärd ångest. Han ser vålnader överallt och vågar knappast gå hem.

Där han drabbas av hemska syner under nätterna. Hans tankar kan inte lämna det hemska brott han

begått. Hans enda räddning är att han har Thérèse bredvid sig om nätterna tänker han.
Nästa dag besöker han passagen och får höra att Thérèse lidit likadant som han under natten.

18.

Thérèse beslutar sig för att i det tysta arbeta på att framtvunga sitt giftermål med Laurent. Hon måste få Mme Raquin och torsdagsgäster att föreslå Thérèse att gifta om sig för att bevara sin själsliga hälsa.

19.

Thérèse och Laurents underjordiska arbete gav resultat. Mme Raquin fruktar att hon kommer att dö om Thérèse dör ifrån henne. Hon frågar Michaud vad hon ska göra och får ett burdust svar att var Thérèse behöver är en ny man! Nu blir frågan vilken denne man ska vara. Och vem är bättre än Laurent!

Thérèse och Laurent, som båda är mästare på falskhet och manipulation, låtsas offra sig åt Mme Raquins vägnar, för att gifta sig.

De kysser varandra för första gången inför andras åsyn. "Efter denna kris andades de båda mördarna ut" (115) De var äntligen framme vid det mål de så länge eftersträvat.

Laurent skriver till sin far, den snikne bonden. När han får som svar att han kan göra som han vill men inte ett öre får han. Detta får Mme Raquin att överlämna alla sina pengar till brorsdottern. Nu kan de leva på räntorna. Dessutom får Laurent 500 franc för vilka han klär upp sig inför bröllopet.

20.

Bröllopet. Efteråt känner de båda en total trötthet och ägnar sig åt drömmier. De onda tankarna vill inte försvinna.

Medan de väntade hade deras begär förflyktigats. De förlorade sin våldsamma njutningslystnad. Kände bara en "underlig plågsam oro". Och såret i halsen efter Camilles tänder värker oavbrutet.

21.

Hur blev då bröllopsnatten?

Sovrummet är pyntat på alla sätt genom Mme Raquins försorg. Brasan värmer, blommorna doftar. Men nu när de för första gången på länge är tillsammans bakom en stängd dörr låser sig alltsammans. Båda kan inte tänka på annat än den döde Camille som de tillsammans har mördat. Lukten av det dränkta liken kommer mellan dem.

De försöker samtala om banala ting för att lätta upp stämningen men förgäves.

Men det blir bara värre när Thérèse upptäcker det blödande såret på Laurents hals och han berättar hur han fått det.

Båda erkände att de dödat sina begär samma dag de mördade Camille.

Ett porträtt av Camille på väggen i sovrummet som Laurent målat blir levande, ögonen följer de båda äkta makarna. När de till sist kommer i säng ligger Camille med sin våta stinkande kropp mellan dem.

22.

Flera nätter följer, lika hemska, fulla av spöken. Camilles vålnad är ständigt där.

I två veckor frågade sig Laurent hur han skulle bära sig åt för att ännu en gång döda Camille.

23.

Ångest blev till slut så plågsam att han drevs ur sin förlamning. Han tryckte sin makas kropp mot sig.

Deras kyssar blev förfärande grymma. Thérèse pressade sin mun mot Laurents hals och med i hans sår vilket ledde till en outhärdlig smärta.

24.

Sedan levde de ett dubbelliv. Tillbringade nätterna under stora fasa men dagarna som vanligt. Torsdagsbesökarna återkom. Med sina glädjeämnen.

Med magen full och ansiktet uppfriskat återfann han sitt kompakta lugn. Sitter på sitt kontor och drömmer om att begära avsked och leva en lätttings liv (144).

Åter hemma väntade skräcken.

Utan Laurent i närheten kände sig också Thérèse bättre till mods. Drabbades av städdiver och städade sig trött så att kunde slumra in i en välgörande sömn.

När hon såg sin man kramade ångesten på nytt hela hennes varelse.

Torsdagskvällarna med sitt bekymmerslösa pladder gav den enda lindringen.

Men nu börjar de oro sig för Mme Raquins sjukdom, hon blir alltmer förlamad. Skötseln av henne ger dem förströelse men vad händer om hon går bort och de blir utlämnade åt varandra?

Thérèse och Laurent lever ett dubbelliv. Ett på dagen, "de lyckliga turturduvorna" och ett annat fullt av ångest på natten, torterade av hallucinationer.

25.

Efter fyra månader börjar Laurent tänka på att utnyttja de ekonomiska fördelar äktenskapen ändå gett honom. Han säger upp sig och skaffar sig en liten ateljé. Thérèse är emot de extra utgifterna men Mme Raquin håller med. Längre förblir han sysslös men skaffar sedan material och börjar måla. En dag träffar han en gammal skolkamrat, en känd konstnär. Laurent visar sina tavlor och får mycket beröm. Men konstnären mer honom variera sina förebilder.

Laurent ser att i allt han målar lyser Camille ansikte igenom. Han förmår inte lämna detta motiv. Han vågar inte måla längre i rädsla för att väcka sitt döda offer till liv.

26.

Mme Raquin blir helt förlamad. Förmår bara röra ögonen. De utsätter henne för ömma omsorger för att hon inte ska dö ifrån dem. Hon är lycklig med detta.

Men hon blev så dåligt att hon inte längre kunde försvara dem mot ångesten. Den bröt igenom. De hallucinerade om Camille och osammanhängande erkände de att de dödat honom.

Mme Raquin drabbade av total förtvivlan.

Den kusliga sanningen brände till som en blix i den lamas ögon.

27.

Följande torsdag var det åter dags för träffen. De två lät den lama sitt med vid spelbordet så att inte gästerna skulle ana oråd.

Och de märker ingenting i all sin inbilskhet. Grivet låtsas veta all vad den lama tänker på och tolkar hennes ögon så att det passar honom. Plötsligt börjar hon rita bokstäver på bordduken. Men precis när hon ska skriva de avgörande orden tappar hon all kraft och de båda mördarna kan andas ut.

28.

Thérèse och Laurent börjar hata varandra. Skyller varandra för brottet. Den lama lyssnade på grälen och får veta brottets alla detaljer.

29.

Plötsligt orkar Thérèse inte längre. Hon börjar känna medlidande med sig själv. Hon blir åter en liten flicka och störtar sig in i självmedlidande, i tårar och ånger. Hon bekänner sig skuld inför den lama och ber om förlåtelse. I timmar håller hon på. Allt detta ger den lama en ännu större ångest. Hon hatar Thérèse kyssar och smek.

Laurent avskyr Thérèse apspel och hyckleri. Själv menar hon att hennes ånger ger henne lindring. Att tårarna botar henne från skräcken.

Laurent äcklas av hennes hyckleri, att hon aldrig älskat någon annan som Camille, han var "ädel och generös. Men han oroas också för att hon ska avslöja deras brott.

Han slår henne och är nära att strypa henne.

30.

Mme Raquin försöker svälta sig ihjäl. Thérèse tvångsmatar och Mme Raquin ger efter vid tanken på att hon inte vill gå i döden utan att veta om hennes bödlar får sitt straff.

Butiken förfaller och kundkretsen försvinner liksom inkomsterna.

Fem månader efter bröllopet upptäcker Thérèse till sin förtvivlad att hon är havande. Vid nästa slagsmål låter hon Laurent sparka henne i magen så att hon får missfall.

För Laurent är sysslolösheten mördande. Den gjorde ångesten ännu gruvligare.

31.

Laurent börjar skugga Thérèse när hon dagligen är borta länge från hemmet. Han ser att hon klär sig som en gatflicka och hur hon kråmar sig för männen. Hon sätter sig vant på ett café bland studenter och prostituerade. Thérèse följer med en ung, ljus man. De tar in på ett hotell.

Laurent känner sig lättad över att hon inte varit på väg till polisen.

Laurent beslutar sig för att även han ge sig lasten i lag.

Han lockar Thérèse att ge honom några tusen francs av sparkapitalet. Hon vägrar först men då han tar med henne för att gemensamt gå till polisstationen ger hon med sig.

Laurent börjar direkt suppa sig full, gå till flickor och föra ett bullersamt och oordnat liv.

Men han lyckades bara bli ännu mer modfälld.

För Thérèse blev det likadant och ingen av dem vill längre lämna hemmet. De är som fjättrade vid varandra. De fortsätter att anklaga varande och beger sig åter till polisstationen.

"Ett sådant krigstillstånd kunde inte vara länge" (203)

Båda börjar fundera på att mörda den andre.

Laurent skaffar sig cyanid och Thérèse låter slipa en stor kökskniv.

32.

Följande torsdag blev särskilt glad och munter. Aldrig har någon sällskapet kunna ana vilket drama som utspelades i detta hem.

De var övertygade om att deras värdfolks äktenskap var ett mönsteräktenskap, bara mildhet och kärlek. "Det luktar hederligt folk här i rummet och det är därför man trivs så bra"

Michaud

"Detta är Fridens tempel" (206) Grivet

Den lamas sista önskan var att få mätta sina ögon med åsynen av de hemska kval som skulle göra slut på Thérèse och Laurent.

När gästerna gått blandar Laurent giftet i sockervattnet, och Thérèse gömme kniven i en av de stora fickorna.

Thérèse tar glaset och drick ur det till hälften och räcker det till Laurent som tömmer det. Det kommer som en blix. De stupar på varandra.

Mme Raquin njöt av åsynen i tolv timmar.